

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

De Sanctorum Festiuitatibus Annitotius - Nvnc Demvm Integre Svppleti,
Concionibus per octauam Vener. Sacramenti suo ordine intersertis

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

In Festo S. Ioannis Euangelistæ. Hic est discipulus, quem, &c. Ioan. 21. 1.
De gratitudine. 3. De nonnullis S. Ioannis prærogatiuis. 3. De nomine
dilectu, & accubitu supra pectus Domini. 4. De tutela ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56205](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56205)

cum enim non modò ad exilium, verùm ad mortem crudelissimam condemnatus esset, ià in extremo vitæ constitutus, in genua procubuit, oculos, & cor ad Deum sustulit, ei supplicat, inimicis vt ignoscat, iniuriarumque admissarum memoriam deponat. Orat enim, *Ne statuas illis hoc peccatum.*

Eia agite, Christiani, vt tandem aliquando optatum portum ingrediamur. Hæc omnia in vestram vtilitatem conuertite, discite obsecro è morte & martyrio protomartyris huius, qua ad beatitudinem perueniatur via, alij per crucem, per gladium alij, hic per saxa eodem pertigit. Vera igitur Apostolorum sententia est. *Per multas tribulationes oportet intrare in regnum caelorum.* Discite, inquam, a generoso illo pugile, a strenuo illo athleta, charitate & clementia pleno, inimicos vestros diligere, ignoscere, qui vos ad iracundiam prouocatum, iniuriarum memoriam deponere, lites & rixas euitare, vindictamque non sinit. Hac namque ratione datur caelos videre apertos, & ad beatitudinem pertingitur.

Tu verò, ô gloriose & coronate Stephane, Martyrum Patriarcha, Ecclesie primogenite, prime fidei nostræ testis, fidelium honor, gratiam nobis impetra, tuo vt exemplo & imitatione ad fortiter agendum & patiendum incitemur, & ad virtutum tuarum prototypum vitam nostram componamus, tu inquam generose Christi athleta, sacri Martis pulle, fidelium Hercules, Heroum illorum sanctorum gloria, infracte, immobilis, inuincibilis, qui in fortitudinis signum, palmam, strenuitatis, victoriæque symbolum (quò enim illa plus opprimitur, eò & sublimius erigitur) manibus & coronam capite gestas, quod & nomine tuo passers. in signum scilicet imperij, dominij ac regij potestatis, in signum inquam, esse te Martyrum omnium caput ac regem. Tu itaque Deo dilecte, præ cæteris Sanctis priuilegijs donante, eò quòd caelos apertos videris, quod nulli vnquam sanctorum datum est, succurre, auxiliare nobis, nostrumque patrocinium suscipe. Precibus tuis impetra, vt quemadmodum Iudeorum ferocientium saxa constantia tua superasti, nos quoque per persecutionem mundi huius saxa cum victoria transfecimus: & vt ipse & vitam & sanguinem amifisti, ita nos, quamuis vtrumque eodem modo prestare nequeamus, carnis saltem appetitus san-

guinem, concupiscentiarumque robur amittamus. Denique quemadmodum inimicis iniuriam remifisti, proque ijs Domino supplicasti, qui te ad supplicium trahebant, ita nos amemus, qui nos odio persequuntur, benediciamus malefacientibus, omnesque iniurias, tua potissimum imitatione, obliuionis tumulo condamus: vt post crudele vitæ huius martyrium, caelos quoque ad tui exemplum apertos videre, & tecum caelesti beatitudine perfrui mereamur: cuius nos participes efficiat, qui viuunt & regnat cum Deo Patre & Spiritu S. Redemptor noster Christus, Amen.

IN FESTO S. IOANNIS EVANGELISTAE.

Partitio.

- I. De gratitudine.
- II. De nonnullis S. Ioannis prerogatiuis.
- III. De nomine dilecti & accubitu suprapectum Domini.
- IV. De tutela Matris Iesie Ioanni credita.
- V. De quaesito: *Quid autem hic?*
- VI. De S. Ioannu permanentia.

Hic est discipulus, quem diligebat Iesus. IOAN. 21.

FIGURA.

Iacob, Patriarcharum veterum decus & ornamentum inter duodecim quos habebat filios, Ioseph minimum natu potissimum diligebat, maiorique quam ceteros amore & affectu prosequabatur. Ita Christus minimum natu Ioannem inter duodecim Apostolos maxime dilexit & fouit. Ille nimirum carissimus illius discipulus, Christi delictorum amor Verbi incarnati, ac Mellis gaudium ac solamen erat, amicitiam hanc & singularis huius amoris nexum, imò prerogatiuas illius ac priuilegia mox exponam, si Pneumatis sanctissimi opem & auxilium, glorioseque Deiparæ patrocinium postulauerimus. Atque ideo supplices Angelicam illi salutationem impertiamur, vnanimitè dicentes:

Ave MARIA.

Fuit

I. Veteres Patres beneficiorum Dei semper memoriam conservabant. *Psal. 65. Gen. 33.* Iacob diuinorum beneficiorum memor.

Fuit ea Sanctorum Patrum consuetudo, nullo non tempore ac loco beneficiorum caelitus acceptorum recordari, eorumque memoriam semper in animo, vt ita ingratitude nis notam subterfugerent, conseruare. Ita Dauid Rex agere solebat, qui saepenumero omnes ad beneficiorum diuinorum memoriam excitare gestiens, dicebat: *Venite, audite, & narrabo, omnes qui timebitis Deum, quanta fecit anima mea.* Id ipsum faciebat & Iacob Patriarcha: cum enim Esau frater paruulus illius vidisset, quaesissetque, cuius omnes liberi forent, respondit alter, *Paruuli sunt, quos donauit mihi Deus seruo tuo, bonorum deinde suorum partem illi offerens, ait: Accipe benedictionem, quam attuli tibi, & quam donauit Deus tribuens omnia.* An imaduertite quae, vt cuncta in Deum omnium bonorum datorem & largitorem referat, cuiusque liberalitatem deprædicet. Esau vero agrestis & barbatus, Deiq; oblitus nihil eidem ascribit, sed ingratitude plenus ait, *Habeo plurima frater, mita tibi sint:* cum dicere contra debuisset, plurima quoque mihi largitus est Dominus: at, quæ eius ingratitude est, ait: *Habeo plurima.*

Gen. 41. Ioseph Deus agnoscit omnium datorem.

Hanc loquendi consuetudinem seruauit & Patriarcha Ioseph, cum enim ad regnum Aegypti euectus esset, ait: *Deus fecit me Dominum vniuersa domus Pharaonis, ac Principem in omni terra Aegypti.* Non ait, Pharaon constituit me œconomum domus suæ, aut huius me honoris fors competem fecit, aut hanc dignitatem prudentia promerui mea, sed omnia mihi elargitus est Deus, ipse hanc mihi gratiam præstitit, hæc ab illo profecta sunt, huic denique, & non alteri omnia adscribenda sunt. Hinc in Genesi præclarum conceptum legimus.

Gen. 41. Nomina filiorum Ioseph mystica.

Idem Patriarcha cum duos filios haberet, vni nomen dedit Manasses, id est, *oblisci me fecit Deus omnium laborum meorum:* alteri Ephraim, id est, *crescere me fecit Deus in terra pauperatis mea.* O insignem in viro hoc sancti filii no beneficiorum agnitionem! non satis ei visum est, Deo ob accepta beneficia & pericula depulsa immensas gratias agere, sed filijs nomina, quibus beneficij huius magnitudo designetur, quin etiam imposuit, vt perpetua horum in animo suo viueret me-

moriam, ipsique filij hoc nomine accepto ad gratias toto vitæ tempore ob beneficia Patri collata agendas, non secus ac Pater excitarentur.

Duo illi exploratores, quos Iosue urbem Iericho explorandam misit, mirabili industria & stratagemate beneficij à Raab accepti memoriam conseruare conati sunt. Nam cum ipsa eos morti eripuisset, dixissetque, *Iurate mihi per Dominum, vt quemadmodum ego misericordiam feci vobiscum, ita & vos faciatis cum domo Patris mei.* Illi mox subintulerunt: *Innoxij erimus à iuramento hoc, quo adiurasti nos, si ingredientibus nobis terram, signum fuerit funiculus iste coccineus, & ligaueris eum in fenestra, per quam dimisisti nos.* Notate, quælo, stratagema, notate rei proprietatem, signum poni loco volunt, in quo beneficium acceperunt, vt tanto melius illius recordarentur, ingratitudeque eo melius ex animo propullarent.

Ipse quoque Deus, quando homines huiusmodi artificia reperire nequeunt, eadem demonstrat, & ultra suggerit, ne homines sui obliuiscantur, beneficiorumque memoriam amittant, atque ita ingratitude demonstrant, quod historia è libro Iosue demonstrare contendam. Cum populus Israel sicco pede Iordanem transtiadisset, & Dominus beneficij huius perpetuum exstare monumentum vellet, Iosue ait: *Elige duodecim viros, singulos per singulas tribus, & præcipe eis, vt tollant de medio Iordanis aluuo, vbi steterunt pedes Sacerdotum, duodecim lapides durissimos, quos ponetis in loco castrorum, vbi fixeritis hac nocte tentoria.* Non vult duodecim hos ex vniuersa tribu eligi, sed è singulis singulos, vt ita demonstraret, beneficium esse commune omnibus, vniuersosque & singulos eiusdem debere reminisci. Non vult adhuc quoslibet lapides aut vulgares capi, sed durissimos, vt diutius superstes ira maneat memoria, ipsaque recordatio nullo vnquam æuo intermoriatur. Idem & in nouo Testamento factis insinuat: cum enim Dominus in deserto quinque hominum millia duobus piscibus & quinque panibus hordeaceis cibasset, Apostolos quæ superauerunt fragmenta, ne perirent, colligere præcepit. Cur putemus principem illum munificentissimum tam

Ios. 4.

Deus vult suorum beneficiorum memoriam vigere in animis hominum

anxiè reliquias has colligi mandasse? an eum illiberalitatis accusabimus? an vt auarum & tenacem culpabimus? nequaquam. Sed ostendere voluit, se, vt in rebus necessarijs dandis liberalis est & effusus, ita & in superfluis haud esse prodigum, vel summū illum principem, postquam beneficia in nos contulit, miracula nostri causa operatus est, velle reliquias à nobis colligi, id est, eorum semper nos recordari, ac nullo vnquam tempore memoriam eorum mente deponere.

O ingens Christianorum ingratitude! o summa beneficiorum obliuio! qui postquam mille beneficiorum genera acceperunt, vix vnus recordantur, vix ob vnū aliquas datori gratias agunt. Assuerus Rex, cum curis grauatus, totam noctem insomnem duceret, veterum annalium monumenta peruolauit, in quos, quæ à subditis acceperat beneficia, fideliaque eorum obsequia relata erant: cum diligenter singula euoluisset, magnam erga omnes, quos nondum digna mercede remuneratus erat, liberalitatem ostendit. O Christiani! Euangelica lex historia quædam generalis est, & annales, quibus omnia dona & gratiæ, quas à Deo accepimus, continentur. Sed heu quàm paucas ijs peruolutandis horas impendimus? quàm paruum temporis in earum compensatione insumimus? O pudor, o dedecus & ingratitude!

Sed videte hic, vt Apostolus, Euangelista, Propheta, vir penitus admirabilis, quo infamem ingritudinis notam effugiat, donatorūque cælestium memoriam immortalē in animo conferuet, beneficia, prærogatiuasque, quas à Domino Iesu Christo accepit, exaggeret. Ait enim se discipulum illum esse, quem Iesus diligebat, & præ ceteris complectebatur. Nihil porro aliud hodiernum Euangelium cõplectitur, *Hic est discipulus, quem diligebat Iesus.* Vt porro latius deducam, primò sancti huius merita ac prærogatiuas recensebo, ac deinde historie Euangelicæ cõtextum exponam, aurem mihi accommodate, ad rem me accingam.

II.

Ioannes hic, cuius hodie festum & memoriam celebrat Ecclesia, fuit Zebedæi filius, frater Iacobi maioris, atque vnus è duobus, quos mater ambitione flagrans, in Iesu Christi regno, cum Israel Rex constitueretur, sublimari voluit dicens: *Dic vt hi duo filij mei sedeant vñus ad dexterā, & alter ad sinistrā,* Iuxta Apo-

stolos ille quidē fuit natu minimus, sed Euangelistarum summus, quod egregia figura exposuit Ezechiel Propheta, vidisse se namque ait quatuor animalia, sed aquilam cæteris magnitudine præstitisse: *Et facies aquilæ desuper ipsorum quatuor.* Porro quatuor hæc animalia quatuor Euangelistas denotant, inter quos Ioannes per aquilam designatus, cæteris euolat sublimius.

Ioannem verò per aquilam, quæ imperialis auis est, designauit testis est Hieronymus prolog. super Matth. August lib. 1. de Consensu Euangelistarum, cap. 6. & Hom. 1. in Apocal. & Greg. Magnus lib. 31. ca. 33. Vt enim aquila fulmina, ita nec ille tribulationes aut tormenta exhorruit: vt illa irretitō & non conuiuētī lumine solares radios intuetur, nec splendore cedit, ita quoque ingenium Ioannis, quod nubes transcendit, solemque iustitiæ infractō & pertinaci oculo perspexit, cedere nesciuit. Est nāque ingens illa aquila, quæ adusque Libanum montem, i. ad summum diuinitatis euolauit, & magnæ illius cedri medullam, i. eor. Verbum Patris æterni imbibit, in cuius cognitione tam sublime euolauit, vt non cæteros modo Euangelistas, sed seipsum quoque superarit, Conceptus huius formam Ezech. Propheta adaptauit, dicens: *Aquila gradis magnarum alarum, longo membrorum ductu, plena plumis & varietate venit ad Libanū, & tulit medullam cedri.*

Cum verò de aibus & volatu mentio incidit, de aquila nostra merito illud Psalmiste occinere possumus, *Ascendit super Cherubim, volauit super pennas ventorum.* Per ipsos Cherubim Augustinus hic scientiæ multitudinem designat, atque in hunc modum Ioannes omnem scientiam tam naturalem quàm supernaturalem, quæ vel Apostolis, vel Euangelistis communicata erat, longè superasse dicendus est. Deinde per duos illos Cherubim, propitiatorum alis suis cooperientes, communiter duæ in Christo Iesu naturæ intelliguntur, super quas summus hic Euangelista sublimi quadam cognitione euolauit. Per pennas has ventorum, Angelorum, & Apostolorum scientiam denotari docent plerique, quam idem Euangelista transcendit.

Fuit ipse Doctor in omni scientiarum genere veratissim⁹, edoctus in Spiritus S. schola, non Platonis, Arist., Socratis aut aliorum, sed Iesu

III.

Ioan. 21.

Iesu Christi discipulis, *Hic est discipulus, quem diligebat Iesus.*

O prerogativa singularis, & honor cum nullo equiparandus! O incomparabilis discipuli huius felicitas, Iesum præceptorem habuisse! Si enim beatum se & felicem existimavit Philippus, quod Alexander filius Aristotelem nactus fuerit: maior profecto discipuli huius gloria & beatitudo est, quod Filium Dei Magistrum illum Angelorum Doctorem habuerit. Quam merito igitur cum Propheta exclamem: *Beatus quem tu erudieris Domine, & de lege tua docueris eum:* Beatus Ioannes, qui in schola tua fuerit edoctus.

Psal. 39

Scripta Ioannis varia doctrina referta.

Epist. ad Paulinam.

Mar. 3.

Psal. 76.

Apoc. 1.

Quatuor Martyrij genera Ioannes pertulit.

O doctum discipulum! & in omni scientiarum genere veratissimū! doctissima illius scrip̄a fidem faciunt, & in primis Evangelium, quod post ceteros Evangelistas scripsit, & ipsum doctissimum ac profundissimum: tres item illæ epistolæ subtilissimæ ac Theologiam reconditam spirantes: Apoc. illa profunda, in qua tot Sacramenta mysteriaque quot verba & apices, ut asserit Hieron. Imo tanta illius doctrina fuit, ut ipsimet Angeli teste Chrysof. multa abscondita, & abstrusa ab eo didicerint. Ideo factum puto, ut Marcus cum filium tonitruum appellaret. Tam profunde enim de Deo deque diuinitate locutus est, ut tonitruum potius quam vox humana fuisse videatur. Ad quod Propheta alludens ait, *Vox tonitruus eius in rota.* nam Evangelicæ prædicationis ac præfertim Ioannis vox tam alte insonuit, ut tonitruum quoddam per rotam fremens & per orbem terrarum intonans fuisse quis dixerit, quando in omnem terram exiit sonus eorum.

At nondum hic quiescimus, nam præter singularem illam doctrinam, habuit & Prophetiæ donum, quod è scriptura adstrui potest. In initio enim Apocalypseos scriptum legimus, *Beatus qui audit verba Prophetiæ huius, & seruat quæ in ea scripta sunt.* O quemnam Prophetam! non habuit vetus testamentum similem: quicumque enim olim Prophetæ existiterunt, non nisi eminens Deum viderunt: hic autem manu cum tetigit, & super pectus eius recubuit omnia ab illo hauriens quæcumque Ecclesiæ militanti euentura vaticinatus est.

Potest quin etiam inter Martyres recenseri: quatuor namque Martyrij genera sustulit. Pri-

mo Dominicæ passionis tempore, cum sub cruce confisteret: hinc quippe patiebatur magister, & ipse illinc: ut quatuor Evangelistæ vnanimi consensu tradunt. 2. Venenum mortiferum bibere coactus, quod ad mortem violentam referri debet: ita omnis testatur antiquitas, & in primis Isidorus Hispalensis. Hinc pictores calicem ei in manus cum colubro affingunt: vel potius, quod Dominus olim ipse ut & fratri dixerit, *Calicem meum bibetis.* 3. Imperatoris Domitiani tempore in Insulam Pathmos in mari AEgeio sitam relegatus fuit, in qua omnes Apocalyp. visiones vidit: porro ipsum exilium ad mortem ciuilem, ut IC. loquuntur referendum est. 4. Nono Domitiani anno, cum Romam Epheso ductus esset, idque suadente Apollonio Tyaneo Magno, (de quo Philostratus admiranda quædam refert, præfertim ea quæ Ephesi gessit, quando nimirum Imp. obitus diem, demone id fugerente prædixit, ob quod statuum promeruit) Domitiani iussu in feruentis olei dolium coniectus est, è quo sine vlla læsione aut detrimento, non sine singulari miraculo emerfit. Testatur hoc magnus Ecclesiæ Doctor Hieron & ante eum Tertullia. *Apost. Ioannes posteaquam in oleum igneum demersus nil passus est: An non hæc quatuor mortis & Martyrij genera sunt?*

Absurdum porro est, Martyris eum nomine indignum dicere, eo quod vitam non amiserit. Sed è contra dicendum numquam Deum in Sanctorum suorum perniciem aut detrimentum edere miracula: atqui si Ioannes Martyr dici non possit, eo quod in supplicijs mortuus non fuerit: ingens illud miraculum, quo seruati dolio ereptus est, magno illius dano contigerit, atque egregia Martyrij eum corona priuarit. Huc accedit, quod Ioannes Chrysof. pro huius rei veritate decertans, duobus in locis asserat Dominum Ioanni & fratri eius Iacobo martyrij coronam pollicitum esse, his verbis, *Calicem meum bibetis:* quod non nisi de martyrio potest intelligi. Ad hæc quanta illi facta esset iniuria, ecquod dedecus & ignominia foret, cæteris Apostolis Martyrum laurea coronatis soli huic eandem denegatam fuisse? Vere igitur Martyr fuit, ac penitus ecclestis ac diuinus, & quod præ cæteris æstimandum, esse discipulus, quem diligebat Iesus.

1.
2.
De Patrib.
noui Testam.
menti.

3.

4.

Lib. de Præscript. heretic.

Homil. 66.
super Matt.
& 27. super
epist. ad
Hebr.

Heb. 1.

Quis vnquam mortalium imo & Angelorum hoc nomine donatus fuit? Si enim Paulus, vt Messiae dignitatem innueret, cumque Angelos excedere ostenderet, ait, *Tanto melior Angelus effectus, quanto excellentius pra illis nomen hereditauit.* Apost. hic profecto ceteris hominum & Angelorum tanto dignior & eminentior dicendus est, quanto gloriosius & nobilium nomen, delictum sc. Christi Iesu adeptus est. Quin etiam si sapiens olim dixerit,

Prov. 22.

Melius est nomen bonum quam diuitia multa: nobile illud Ioannis nomen (*quem diligebat Iesus*) merito omnia hominum nomina, omnesque qui in mundo sunt titulos, dignitate & excellentia antecellit, adeo vt de illo dicere non verear, *Et dedit illi nomen, quod est super omne nomen:* nam post Messiae nomen nullum est inter homines aut maius aut excellentius: imo vnum & idem cum illo videtur esse

Solent amici in omnibus rebus sibi similes esse, ipsaque similitudo verae amicitiae fundamentum est: imprimis autem Deus omnes quos amat & complectitur, sibi esse vult quam simillimos. Vnde Paulus, *Quos praesciuit & praedestinauit conformes fieri imaginis filij sui.*

Rom 8.

Christus igitur Ioannem è toto corde & anima diligens, idem eum secum nomen habere voluit. In veterem & nouo Testamento hoc semper Filij Dei & Messiae nomen fuit, nam in Psal. nis legimus, *dilectus quem admodum filius unicornium.* in Canticis quoque toties hoc nomine à sponsa compelli se gaudet, *Dilectus meus mihi, & ego illi,* quin & in Euangelio summi Patris ore pronunciatum est, *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuit.* & in

Psal. 28.

Cant. 2.

Matth 3.

Matth. 17.

Euangelio de Transfiguratione, *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuit, ipsum audite.* Et ecce, delictum illius idem nomen sortitus est, *Quem diligebat Iesus.* Ratio est, quod inter amicos omnia debeant esse communia, & paria, idem nomen, cor idem, voluntas paria; similitudo & communio in omnibus. Magni in libris Regum fit amicitia Chusai Archicamerarii cum Dauid. hinc cum eius mentio fit, dicitur: *Cum autem venisset Chusai Archicamerarius, amicus Dauid.* At amor & dilectio, qua Christus Ioannem est profectus, longe maior & eminentior est. Quanam enim inter Dauidem & Christum comparatio? quanam inter filij Dei & Regis alicuius amor: eam similitudo? quid comau-

2. Reg. 16.

ne habet dilectio Regis terreni, & totius mundi Monarchae? Ioannes noster à Christo diligitur, *Quem diligebat Iesus.* Dixit olim de Benjamin Moyles, qui Rachelis matris delictum erat: *Beniamin amantissimus Domini inter humeros requiescit.* At potius hoc de Iesu Christi delictio Ioanne dicere poterimus. Fuit ille inter filios Iacob natus minimus, hic inter discipulos Iesu Christi; ille inter humeros requieuit, hic supra pectus in caena recubuit. O euidens amoris indicium! o affectum singularem! quam iucundum porro spectaculum fuit, videre Ioannem inter omnes Apostolos electum, in vltima caena, supra sacrum Christi pectus, omnis sapientiae fontem, recubentem: Quid hoc est, Iesu bone, aliud non habes, cui caput inclines, quam humeros Ioannis? & ad tantam hominem dignitatem euehi, suum vt caput in pectus Dei reclinet? An non igitur cum Apostolo exclaimare liceat, *quod nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit huc simile?* & cum caeco, de quo in Euangelio Ioan. 9. dicere, *A saeculo non est auditum, tam familiariter habitus, vt in eius pectore fessum caput reclinaret?* O amor, o honor, o prerogatiua & paradoxum! Ioannes Baptista materno in vtero sanctificatus, in deserto viuens, quo nullus inter natos mulierum maior existit, indignum se existimat, qui corrigiam calceamentorum Messiae solueret, Maria Magdalena post tot effusas lacrymas, editaque suspiria ac singultus, secus pedes Domini posttrata iacet, nec faciem illius audet intueri. Thomas Apostolorum digito vulnera illius tangere, aut summam cutem perstringere veretur. S. quoque Petrus Apostolorum Princeps accedere ad illum vix audet, sed in genua prociens exclamat: *Exi à me Domine, quia homo peccator sum.* Ioannes tamen familiaritatem nouam assumit, corpus illius sibi commune reddit, in sinu illius reclinatus dormit, super pectus illius recumbit, osculatur, amplexatur, ac mille amoris ei ostendit indicia. o noua amoris argumenta! o familiaritas admiranda! o dilectio incoparabilis & inaudita!

Deut. 33.

1. Cor. 3.

Marc. 1.

Luc. 7.

Ioan. 10.

Luc. 5.

Cant. 2.

rcm

rem vnigenitus Dei amorem ostendit, vt scil. ab ipso diligatur, foueatur, stringatur, quodque communes amicitiae limites transcendit, familiariter in sinu illius recumbat, & dilectio, cui nulla vnquam par existit!

Gen. 3.

Iacob Patriarcha, cum lapidi innixus somnum caperet, admirabiles visiones habuit, Ioannes cū Petrae fundamentali, Iesu Christo in quā, inniteretur, mirificas procul dubio reuelationes percipit. Ex hoc nimirum Oceano tot mysteria hausit, ex hoc promptuario tantam doctrinam deprompsit; ex hoc Parnasso tam praeclara vaticinia & oracula deduxit; hæc eū academia tam doctum effecit, vt totus doctrinam orbis obstupescat, dicens, *Hic est discipulus, quem diligebat Iesus*, quippe supra pectus in cœna recubuit. Aquila cum oua exciudit, pulli qui ex ouo cordi quam proximo prodit, plus ceteris diligere & fouere solet. vt hoc materiae nostrae ad aptemus, dicendum est, cum iuuenis hic discipulus cordi aquilæ illius, de qua dictum est, *sicut aquila prouocans, ad uolandum pullos suos*: tam vicinus sit, non esse mirandum, si tam tenere ab illa diligatur, tam amanter stringatur, si de eo dicatur, *hic est discipulus, quem diligebat Iesus*.

Philarch.

Deu. 32.

Discipulum ter ac quater beatum! an non enim magnæ felicitatis argumentum, Verbo æterno tam vicinum, diuinæ maiestati adeo gratum, mundi denique Redemptori adeo familiariter esse, vt intra pectoris eius sinus recipiatur? Nihil hæc sunt, quæ hæcenus diximus, Auditores, aut saltem exigua admodum, si cū ijs, quæ mox dicturus sum, conferantur. Quid quidem dictum est, non nisi ad familiaritatem ordinariam & communem referri potest: sed quod modo dicturus sum, communem familiaritatis ordinem longe excedit. Fuit, fuit, Ioannes custos, ac veluti tutor Virginis, tutela Deiparæ, primus inter Reginae caelorum assecras & clientes. Huic scilicet vni illam Christus moriens legauit ac commisit, illius in manus ac potestatem tam nobile pignus, thesaurum adeo luculentum, & tanti margaritam pretij consignauit. Cum enim in cruce suspensus, non nisi duo sua in potestate haberet, quorum illi dispositio libera foret, quæq; vnicuique diligebat, animam & matrem, illam Patri, & hanc discipulo carissimo commendauit, quam ille tanto amore & cultu prosecutus est, vt toto

IV.

vita tempore eandem non deseruerit, eandem circumquaque, prout Ecclesiae bonum, & necessitas fidelium postulabat, secum ducens, & in Asiam illam secutus fuerit, vt colligere est ex Epistola quadam synodali è concilio Ephesino ad clericum Constantinopol. missa. Vobiscum igitur statuite, nū discipulus ille à Christo fuerit dilectus, cum eum rei tam caræ, matris inquam suæ tutorem, & custodem constituerit? Si felicitatem suam Ioseph magis fecerit & celebrarit, quod quidquid Puriphar Aegypti praefectus possideret, suæ esset commissa fidei, adeo vt non sine admiratione Dominae dixerit: *Ecce dominus meus omnibus mihi tradita ignorat, quid habeat in domo sua, nec quidquam est, quod non in mea sit potestate*, quis pro merito honorem ac felicitatem discipuli huius admiretur, cui Dominus Iesus, quod in hac vita habebat carissimum, matrem inquam in tutelam, custodiam ac protectionem dedit?

Gen. 43.

Figura.

Iacob Patriarcha cum mortem sibi instare cerneret, vt amorem, quo Ioseph filium plus ceteris fratribus diligebat, testatum faceret, hac eum oratione compellauit, *En ego maior, & erit Deus vobiscum, reducetque vos in terram patrum vestrorum, do tibi partem vnâ extra fratres tuos, quam tui de manu Amorrhæi in gladio & in arcu meo, quam scite & apposite Fugura hæc proposito meo quadrat! Iesus Christus Patriarcharum omnium Rex cum in mortis articulo constitutus esset, vt singularem, quo Ioannem natu minimum præ ceteris prosequeretur Apostolis, testatum faceret, pretiosum illi pignus, Mariam Virginem intelligo, potissimum in tutelam tradidit, quam in gladio crucis, & passionis arcutulerat de manu Amorrhæi, id est, à peccati tyrannide, & capuitate diabolica, quæ ab Amorrhæis infernalibus descendunt, præseruauit.*

Gen. 44.

Cum Israhelita terram Aegypti ingressi essent, & iam domum reuertentur, scyphum argenteum sacco Beniamin natu minimi Ioseph totius terræ dominus includi iussit. Vestra id venia propositæ materiæ adaptabo. Quod Beniamin inter ceteros Iacobi filios, hoc Ioannes inter Apostolos erat, quippe non nisi viginti erat annorum, cum Christus à mortuis resurgeret: Virgo autem Deipara erat scyphus ille argenteus pretij incomparabilis: ita namque interpretatur Rupertus locum illum Canticorum:

Vmbi-

Cant. 7.

Vmbilicus eius sicut crater tornatilis, nullis indigens poculis. O craterem pretiosum, sed ex argento purissimo, quod puritatis illius ac castitatis symbolum est, conflatum! Ille hodie in sacco, id est, in potestate iunioris huius discipuli & non aliorum inclusus reperitur. Anne igitur ad figuram huius similitudinem & adaptationem aliquam videtur addi posse? Iam quanta discipuli huius dignitas sit, despiciendum restat.

Esth. 5.

Aman, quod solus inter ceteros Aulicos à Regina Esther ad conuiuium vocatus esset, felicissimum se ac superis parem iudicabat, dixit enim: *Nullum alium Regina Esther vocauit ad conuiuium cum Rege, prater me. Si vnica ad epulas inuitatio iniolescentem Pui purati huius animum ita commouit & eleuauit, quid de S. Ioanne dicendum est, qui tanto tempore, tamque familiariter cum Angelorum Regina, ipsaque Dei matre comedit, bibit, & commemoratus est? an non admirabilis ille ac singularis honor est? an non prerogatiua nemini concessa mortalium?*

4. Reg. 2.

Magni fecit Eliæ pallium Elizeus, quod illi magister, cum curru igneo in caelum subueheretur, reliquerat. Equidem historiae huic velut figuræ insistentis, sacratissimam Virginem velut pretiosum existisse pallium dico, quod Iesu Christi carnem cooperuit, quod eandem texit & conseruauit: ipsa est pallium, sub quo vniuersa Ecclesia velut sub vmbra delitescit: sed pallium, quod verus Elias Christus in igneum crucis curru, amore, & charitate aestuantem subuectus charissimo suo discipulo, velut amoris & dilectionis tesseram reliquit, hoc porro donum omnia quæ reperiri possint dona, pretio & valore antecellit. Exclamem igitur iterum, o honor singularis tam nobis pignus in tutela ac protectione habuisse!

1. Reg. 6.

Si Dominus benedixerit Obededom Gethæ, quod tribus apud eum mensibus arca Dei diuernerit: quis quæso exprimat, quot gratias, charismata, & benedictiones discipulus ille quindecim annorum spatio, quibus virginem hanc veram arcam foederis post Christi ascensionem, in custodia ac tutela habuit, receperit? si enim vnica Messiae saluatione Ioannes Baptista matris in utero sanctificatus fuit, quantum discipulum hunc ex longa cum Messiae matre familiaritate & vsu virtutum sanctita-

Eus. 1.

tisque contraxisse credendum est? an non omnibus cum gratis & charismatib. donatum? an non larga & prodiga omnes in cum manu perfectiones collatas existimemus, cum discipulus fuerit, quem diligebat Iesus?

Hic me eloquentiam deficere doleo, Auditores, vt huius magnitudinem amoris exponam. vtinam mihi & lingua Ciceronis, verba Demosthenis, Plutarchi facundia sit, ad dignitatem eius, nobilitatemque celebrandam! Sed quid materia vires excedit meas, & eloquentiam. Vnum hoc addam, ad discipuli huius felicitatem deprædicandam; si ad solam Iosue vocem sol in medio axe cursus stitit, ad Eliæ verba ignis caelitus secundo delapsus est, qui tamen non nisi de communi sanctorum numero erant, quid ad solum obsecro discipuli huius nutum feret, si potentiam suam adhibere, priuilegia; ad effectum vellet cogere? si enim tanta fuit ierorum auctoritas, quanta amici futura est, & quidem intimi, ac discipuli illius, quem diligebat Iesus? plura hic non adferam, cum ad Evangelicam historiam ipsa me trahat oratio, & eiusdem dispositio.

Dominus igitur Christus cum S. Petro mortem prædicet, Martyriq; futuri mentionem faceret, dicens, *sequere me*, vt creatorem creatura, dominum seruum, pastorem ouis, præceptorem discipulus, ducem miles (idq; non passibus corporalibus, vt quidem putauerit Chrysofost. ac Theophylact. nec moraliter id intelligendo, vt sentit Theodo. Heracleota: sed per viam mortis & scimitam crucis, vt Rupertus & alij exponunt) & Petrus hunc in modum intelligens conuerteret se videntisque discipulum, quem diligebat Iesus, diceret: *Hic autem quid erat* qui ppe cupidus scire, quid huic fieret, & num eandem tecum subiret sortem, aut potius in vita permaneret, *Conuersus autem Petrus, vidit illum discipulum, quem diligebat Iesus, & dixit: Hic autem quid.* Variè ac diuersimode verba hæc intelliguntur & exponuntur.

In primis videtur hæc Petri interrogatio nonnullis curiositatem quandam includere; quod vitium hominibus quodammodo congenitum est, ac naturale, dum ea, quæ ad alios spectant, scire volunt, quæ verò ad se, negligunt. Hoc in se deplorauit Psalmista, dum gemit, *Et lumen oculorum meorum, & ipsum* Psal. 37.

V.
Euangelij
textus
exponitur.

non est mecum. Verbis ait, non se quidem cæcutire, sed oculos in aliorum semper negotiis coniectos habere, sua vero nequaquam perspicere posse. quasi diceret, in aliorum vitis tam cerno acutum, quam aut aquila, aut serpens Epidaurius, & oculis inunctis mala mea non perideo, imo in isidem & talpa & Andabata suum cæcior.

Curiosus
oculo com-
paratur.

Videtur porro scite curiosus mihi oculo omnium sensuum principi, visusq; domino posse comparari: ut eam ille omnia perspicit, & cõuetur, deq; omnibus coloribus dijudicat, seipsum verò videre nō potest: ita curiosus, qui aliena perspicit acutissime, in domesticis vero cæcutit. atque ita interpretabor verba illa Psalmogr. *Oculos habent, & non videbunt*, id est, curiosi quidem oculos in capite præferunt, ut aliorum facta explorent, seipsum vero, & que ad se spectant, intueri nequeunt.

Primus humani generis parens & auctor Adam quamvis omnibus animalibus nomina, idq; iuxta vnicuiusq; naturalem qualitatem, quam sapientissime dederit, sibi tamen nomina, quod vsquequaq; nature responderet, indere non potuit: animalium quidem ceterorum naturam perspicere habens, suam vero penitus ignorans. Adæ curiosum esse sentio pertimile: qui omnia quidem exteriora videat, aliorum penetrabilia & adyta rimetur, de alijs facile dijudicat, sed in proprijs stupidus sit, & visus obtusioris, imperfectiones proprias ignorans, seos ipsum nesciens. si huc in modum verba Evangelij intelligantur, curiositatis Petrus culpandus erit, ipsaq; Domini responsio, *si tu volo manere, quid ad te?* ac riorē correptionē videbitur includere.

Videtur ex aliorum sententia petitio hæc invidiam aliquam, aut leuem saltem æmulationem præ se ferre. censent enim Petrum dicendo, *Hic autem quid?* immortalitatem Ioanni contubernali suo inuidisse. Quasi diceret, si me ad mortem & crucem destinaveris Domine, quid de Ioanne fiet: me moriente ane ille futurus immortalis: me patiente illene à supplicio exemptus: solusne ipse patiar? Deinde aiunt Petrum tunc, cum Dominus ei diceret: *Pascis oves meas*, id est, dum cum totius Ecclesiæ caput ac Pontificem constitueret, socium non quæsiuisse, nec dixisse: *hic autem quid?* at cum ad mortem, crucem, Martyriumq; vocatur, statim socium in cruciatibus postulasse, dicen-

Bess. de Sanctis.

do, *Hic autem quid?* id est, an non ille, quem tantopere diligis, in mortis discrimine te non secus atque ego sequetur? an non solus ego ad mortem & crucem vocor?

Ea nempe est hominum imbecillitas ac peruersa cõsuetudo, honores ut solis sibi cupiant, in pœnis vero & cruciatibus socios exoptent, iuxta vulgatum illud verbum, *Consolatio est miserorum habere in pœnis pares*. Huc non infulse facere videtur apologus ille AEsopius: vulpecula cum caudam, nescio quo casu, amisisset, vnicum generis sui decus & ornamentum, atq; ideo coram cæteris comparere vix auderet, in sociarum conuentu persuadere cæteris coepit, ut caudas velut molestas & incedentibus graues, quæq; non tantum ornamentum, quantum molestiæ & oneris afferret, præmorderent aut auellerent. Verum cum illius versutia patuisset, dicere vanimes coepere: nisi ipsa cauda careres, nunquam nostras ut præcinderemus consuleres, sed nostra omnium infamia ac dedecore tuam velare gestis, & tollere. Fabula hæc quamvis fabulosa, docet miseros semper in cruciatibus socios & assecles deponere. Atq; hæc quidem omnia quæ apposuimus.

Credere tamen non ausim, Apostolo um Principem atq; omnium fidelium caput, socij sui ac fratris forti inuidisse, aut æmulatione quadam transuersum actum. Alias enim, & maxime in Domini transfiguratione contrarium demonstrauit: cum enim in monte Thabor gaudere & voluptate ebrius gloriæ celestis spectaculo vidisset, sibi soli hanc gloriam non ambiuit, sed Eliam & Mosem eius participes habere voluit: *Bonum est nos hic esse, faciamus hic tria tabernacula, tibi unum, Moysi unum, & Elia unum*. non ait de se solo locutus, *Bonum est me hic esse*, sed numero plurali vsus in communi postulat charitatis signum demonstrando, *bonum*, inquit, *est nos hic esse*.

Sunt qui Petri hinc magnanimitatem, & ingentem erga proximum charitatem demonstrari posse putant: quod cum ad dignitatem illam euectus esse, totius scilicet Ecclesiæ caput, Christi in terris Vicarius, omnium fidelium pastor constitutus, amici sui Ioanis recordaretur, & de eo esset sollicitus à Christo petens, quid illi fieret, num ut Martyr moreretur, vel in vita permaneret, ideoque ait: *Hic autem quid?* id est, Ecclesiæ mihi tuæ Domine curam

Solatio
est misero
habere pœ-
næ socium.
Fabula de
vulpe.

Matth. 17.

30

E

tradi-

tradidisti, gregem tuum fidei meę concedidisti: pascor ouium tuarum iam constitutus sum & animarum custos, quoniam moriturum me pro tui nominis honore pręnuntias, scire velim, quid me mortuo de ouibus meis futurum sit? quid pascere proficere oues facturę? quid membra ablato capite? duce quid occiso milites? sed imprimis quid socio meo, quem tantopere diligis, & quem ut alterum me complector, fiet. *Hic autem quid?* Atque hæc præ cæteris mihi aridet expositio.

Mundani ad honores euecti suorum obliuiscuntur.

Non imitatus est hic mundanos, qui ad aliquem dignitatis gradum euecti, & honores consecuti aliorum, qui inferioris sortis & conditionis sunt, obliuiscuntur, in eo & eisdem contenti sunt, & vilipendunt. Hinc bene tritum sermone prouerb. *Honores mutant mores.* Verum peruecta, ut dixi, ea consuetudo est: Ac quum namque esset, ut qui ad dignitates euecti, interdum pendebant, non tam propter se quam alios, honores sibi concessos dari, ut nimirum minoribus & pauperibus succurrerent, quosque iniqua fors humi affligit, ope & auxilio subleuarent suo.

Gen. 45.

Non ita Ioseph Patriarcha se in honoribus gessit, sed ad totius Aegypti præfecturam euectus, suorum tamen non obliuiscatur, sed ad fratribus succurrendum honores sibi collatos opinabatur. Hinc fratribus ait, *Pro salute vestra misit me Deus ante vos in Aegyptum.* Id est. Quamuis me, charissimi fratres, ad summum dignitatis gradum euectum, vos autem inopia laborantes cernatis, nolite tamen exstimare, vestrum me obliuisci, scio ad salutem me vestram à Deo in Aegyptum destinatum esse, nec tam mea quam vestra causa ad honores hos euectum.

Esth. 5.

Mardocheus quoque cum neptem suam Esther ad regiam dignitatem destinatam, à Rege Assuero adamatam, eique gratam esse cerneret, his eam litteris compellendam censuit. Agnosce Esther cœlestis beneficium: summi Monarchæ vxor facta es: sed noli idcirco extolli aut iniolescere, aut tuorum extremis in discrimine versantibus obliuisci. *Nec putes, quod animam tuam liberet, quia in domo Regis es. Si enim nunc silueris, nec populi tui necessitatem Regiæ inuestigati aperueris, ut eidem succurrat, Fata viam inuenient, qua salutem ille inueniat, & per aliam occasione ab interitu*

Iudæi liberabuntur: & contra tu & domus Patris tui misere peribitis. Et quis nouit, utrum idcirco ad regnum ueneris, & regia coniunx facta sis, ut in tali tempore necessitateq; parareis, populo tuo clypeus, tutela ac defensio fortes: Ecce ut honores ei datos persuadere conatur, ne suorum, ad imitationem mundanorum obliuisceretur, sed ipsi deo magis succurreret.

Atque ut cætera omittam, hoc ipsa nos docet rerum natura & ordo. Ad quid enim creatos patamus cœlos, ut se sibi solis agant & ferantur: nequaquam, sed ut velut causę generales rebus inferioribus lumine suo & splendore, motu cæterisque influxibus succurrant. Ipsa rerum domina, omniumque promptuarium & officinam, elementa non solis sibi creata sunt, sed ut velut communes patres & generales nutrij omni- bus mundi membris adessent omniaque producerent. Ignis in sublime clatus omnia calorem suo in hoc inferiori mundo conseruat, fouet & nutrit. Aer corpus illud simplex & subtile omnibus quæ hic viuunt halitum & respirationem concedit. Oceanus quoque generalis illa officina aquarum semper operatur, sed ut velut communis itaque totius naturæ caupo est & pinacerna. Denique terra, illa totius vniuersi dispensatrix, totum mundum nutrit, communes omnibus cibo parat, nihil sibi seruat, sed omnia apud illam communia sunt. Quæ omnia edocent hominem, quod maiores dignitates euectus est, eo & alijs se familiariorem reddere debet. quod cum fecerit, luculentum charitatis actum & superbiæ quam maxime aduersantem demonstrabit.

Natura docet magnos minoribus debere succurrere.

Gen. 40.

Reprehenditur in sacris literis ingens illa ingratitude æconomus Pharaonis, cui cum Ioseph humanum se & benignum demonstrasset, interea dum ambo in carcere conclusi gement, eumque libertate donandum prædixisset, & simul addidisset, *Tantum memento mei, cum tibi bene fuerit, & facias mecum misericordiam, ut suggeras Pharaoni, ut educat me de isto carcere: quia furtim sublati sum de terra Hebræorum, & hic innocens in lacum missus sum: ille è contra ingratus exiit: nam quamprimum ut carcere exemptus fuit, & pristinam in dignitatem restitutus, benefactoris sui oblitus est, cuius tamen meminisse semper debuerat, & nunquam*

numquam sine ingratitude nota obliuiscere,
Et tamen succedentibus prosperis, oblitus est in-
terpretis sui

In offic.

Quod Cicero de hominibus olim in genere
ait: Non solum nobis nati sumus, sed ortus nostri
partem patria, partem parentes, partem sibi amici
vindiciant: ipsum ego de ijs, quos fortuna ad
maiores ceteris dignitatem euexit, melius di-
cturus video, quin etiam pauperum sustentatio,
vt sacra profanis adiungam. Ipsa quin etiam
charitas, teste Ioanne nostro, vitam vt impen-
damus, exigit: *In hoc cognouimus charitatem
Dei, quonia ille animam suam pro nobis posuit,
& nos debemus pro fratribus nostris animas po-
nere:* quamuis ad honores euecti simus & sum-
mo in dignitatis gradu constituti, pauperibus
nempe succurrendo, vitamque propriam
ad eorum salutem & commodum impen-
dendo.

1. Ioan. 3.

Cant. 3.

Horum de numero erat sponsa illa in Can-
ticis: hanc enim cum Rex in cellaria sua inuita-
set, vt inebriaretur: sodales & socias tuas, quo
tanti beneficii participare dederentur, sponsi-
que presentia secum fruere, etiam inuitauit:
*Egredimini, inquit, filia Sion, & videte Regem
Salomonem in diademate, quo coronauit eum
mater sua.*

Loquor in his tui & prolixior, quod simi-
lem hic Petrus dixit: & visus sit erga Ioannem
demonstrasse. Cum enim Dominus Petro dixisset,
vt in mortis sese via sequeretur, significans
quam morte clarificaturus esset Deum: tum
ille de Ioanne astante subintulit, *Hic autem
quid? Petrus de se si dicere voluisse, ut non horum
quo me affectum is, pro tui nominis gloria
moriendo, considero, me, inquam, qui tam in-
gratus tibi extitit, coram Iudeis te cum anathe-
mate negauit, qui te in primo impetu, cum co-
piterederis, deserui, & fuga mihi consului, qui
denique in te contumeliosus & blasphemus tui:
quid haec igitur, si & quem tam tenere sen per-
dixisti, quem vt cor proprium amplecteris, qui
fidelis tibi semper extitit, imo ad crucem usque
te secutus est, & qua suum in monumento te iac-
centem? si blasphemus & perfidus tantam glo-
riam consequitur, qualem amicorum intimi-
mus promerebitur? O profunda Philosophia!*

Designare hic Apostolorum Princeps voluit,
eos quos Dominus habet charissimos,
maximis quoque & pluribus reumnis opprimi

& aduersitatibus probari: atque eas certissima di-
uini amoris esse argumenta. Hinc Psalmographus
Potum dabit nobis in lachrymis in mensura; id
est, non effurdes integra tribulationum in ca-
put nostrum flumina aut oceanos, sed eandem
moderaberis & temperabis: atque harum men-
sura est, vt qui plus ceteris diligitur, plus etiam
affligatur, quique Deo carior est, in mundo quoque
maiores persecutiones toleret. Quod figura est
libro Exodi de propria manifestum faciet.

Psal. 79.

Afflictiones

signa sunt

amoris

1. et

ergo nos.

Exod. 24.

Cum Moyses fecerit inter Deum & Israeli-
tas iniret, indissolubileque pactum pacifeceretur,
vniuersum populum sanguine lustrauit, parte
reliqua altare aspersit: *Tulit itaque, Moyses dimi-
diam partem sanguinis, & misit in crateras, par-
tem autem residuam fudit super altare. & dixit,
Ille vero sumptum sanguinem resperxit in popu-
lum, & ait, Hic est sanguis foederis, quod pepigit
Dominus vobiscum super caelis sermonibus his.*

Denotant novae illae & multatae carimoniae,
amicitiam Deum inter & homines effusione
sanguinis firmari, non quidem etu Christi, sed
eorum, omnia se suppliciorum afflictionumque
genera tolerando. Porro inter bonos & inpro-
bos in gens discrimen est, quod hi non nisi tri-
bulationum sanguine asperguntur, illi vero, qui
vera Dei Altaria sunt, sanguine toti madefacti
& perfundantur. Atque hoc est, quod S. Petrus
voluit innuere: quali fieret: si ego Domine,
cuius tanta fuit iniquitas, Martyrio coronari
debeo, quantum supplicij & tormentorum hunc
maneat necesse est, qui nunquam a iustitia tra-
mite deflectit: si ipse motu violentiam pati de-
beo, dilectus tuus Ioannes an non crudeliorem
mortem subeat oportet? sed pergamus ulterius.

Cum hunc in modum interrogasset Petrus,
ita subintulit Dominus, *si eum volo manere,*
donec veniam, quid ad te? quibus verbis signifi-
cabat, Ioannem omnibus Apostolis superiuctu-
rum, nec morte violenta, nec gladio tyranno-
rum, nec crudelitate carnificum hinc abripien-
dum: se seque velle, diutius vt hoc in mundo cete-
ris Apostolorum morte consumptis commoretur.

VI.

Christi re-

sponsum.

Dauid cum de prelo domum remeasset, omnes
eum sui admonuerunt, domum vt maneret, nec se
amplius bellorum discrimini, aut praelii alexo-
mitteret, *Non egredieris amplius nobiscum in
praelium, ne extinguas lucernam Israel, te nam-
que occiso & extincto vniuersus Israel velut in
tenebris & densa caligine versabitur.* Vt hoc
propo-

2. Reg. 21.

E 2

propo.

proposito meo adaptem, existimo Dominum idem omnino Ioanni, qui Ecclesiae fax & lucerna erat, dixisse; imo noluisse, ut post varia ac cruenta exhausta certamina, post epotum venenum, olei feruentis dolium, in Insulam desertam relegationem, iterum in praelium sese daret, tyrannorum iterum manus experiretur, ne ipso interempto Ecclesiae vita & fax exstingeretur. Nam quemadmodum primi mundi incolae, & humani generis fundamenta & propagines longo viuebant tempore, ut multis procreatis liberis humanum genus propagaret: ita quoque necesse erat, initio nascens Ecclesiae & in primordio eius, aliquos Apostolos diutius hac in vita agere, ut ita Ecclesia propagaretur, ac plurimi spirituales Filij eidem nascerentur. Inter ceteros hac prerogatiua donatus fuit Ioannes noster, qui ut Ecclesiasticae historiae tradunt, nonaginta nouem annis, & triginta post Hierosolymorum excidium, ad vsq; Traiani Imperium vixit, ut ipse tradit Hieronymus. Atque ad hanc longaeuitatem referri debent verba illa Christi, *Si enim volo manere, donec veniam, quid ad te?* Id est; nolo cum Martyrio, sicut ceteri Apostoli, absumi, sed è contra volo, morte ut naturali exstinguatur. Te quidem Petre, & vos omnes, qui hic adstatis, qui passionis meae tempore, veluti effeminati & Theristae fuga dilapsi estis, & me deseruistis, ne me ad mortem & ad montem vsque Caluariae sequi voluistis: ad vsque mortem mihi iam oportet adherescere, quod prius facere detrectastis, iam faciatis pro meo nomine moriendo, atque ita vestrum in me affectum testemini. Illos vero, qui mihi tunc fidelissime adhaesere & affuere, ut Ioanes & mater mea charissima ab huiusmodi mortis genere exceptos volo.

Aetas Ioannis.

Ioannes nondum mortuus iuxta aliorum sententiam.

Apoc. 10.
Luce. 12.

Haec verba nonnullis causam dedere dicendi, nondum Ioannem mortuum esse, sed cum Enoch & Elia in Paradiso terrestri seruati, ut sub finem seculi iterum ad vitam redeat, quo Antichristo insolescenti omnesq; peruerenti aduersetur, & circumuenios ab eodem ad poenitentiam conuertat. Ratio, cui hi potissimum innituntur, è verbis Apostolorum petita est: cum enim Dominus hunc in modum Petro respondisset: exijt sermo inter fratres, quod discipulus ille non moritur. Deinde, quod promissit illi in Apocalypsi Angelus iterum ad vitam

rediturum, quo populis poenitentiam annuntiaret, *Oportet te iterum prophetare gentibus, linguis & multis regibus.* Tertio ex eo quod dixit olim in Euangelio Dominus, *Non transibit generatio hac, donec omnia fiant:* quasi significare voluisset, ex omnibus tunc viuentibus fore vnum, nempe Ioannem Euangelistam, qui non prius moreretur, quam omnia fuissent peracta & completa, & quam iudicij dies aduenisset. Denique, quod quemadmodum in lege naturae Enoch, in lege Moysis Elias, non sunt mortui, sed alio translati, ita Ioannes in lege Euangelica eodem gaudet priuilegio. At debilia admodum haec sunt fundamenta, nec vsq; adeo firma aut valida facillimeque euertenda.

Sed altera & certior, & scripturis conformior opinio est: Ioannem vere quemadmodum ceteri mortalium, mortem gustasse, & commune omnibus naturae debitum persoluisse. & quamuis omnes haec rationes in speciem verisimiles videantur, satius tamen est & salutarius, cum vere mortuum credere, & vna cum anima & corpore in caelo cum Beatis regnare. Hoc ut credam, Euangelistae me verba inducunt: nam cum vidisset Apostolos ideo inter se dissentientes, & opinantes Ioannem nunquam moturum, hanc ut opinionem mentibus eorum euelleret, mox adiungit, *Et non dixit Iesus, quia non moritur, sed si enim volo manere.* Deinde verba illa S. Scripturae, *Quis est homo, qui viuet, & non videbit mortem?* & illa Pauli, *statutum est omnibus hominibus semel mori.*

Haec sunt quae de vita, morte, gloria, prerogatiua sancti huius Apostoli, Euangelistae, Prophetae, Doctoris, Martyris, denique discipuli, quem diligebat Iesus, dici potuerunt. Cuius tanta sanctitas & dignitas fuit, ut ipsimet angeli, cum adhuc in terra ageret, cum ut sodalem & gloriae consortem agnouerint, imo illius se seruos professi sint: hinc in Apocalypsi legitur Angelus quidam ei locutus, *Cane ne feceris, conseruus enim tuus sum.* Quae tantopere etiam Dominus Iesus dilexit, & a quo vicissim tam feruenter amatus est. & si prouerbum verum esse constat, *Omni tempore diliget, qui verus amicus est,* vere huic verum Domini amicum appellare decet, qui cum in prosperis & aduersis, in vita & morte, in iuuetute & senectute dilexit. Hunc igitur hodierna die inuocemus, vota supplicationesq; nostras.

Probabilissimum est Ioannem mortuum esse.

Psal. 38.

Apoc. 19.

Prou. 12.

fratres illi offeramus, eiusque preces exposulemus.

O Ioannes penitus admirabilis, præ cæteris sanctis à Deo dilecte, qui inter omnes Apostolos delicia & amor Christi Iesu appellari meruisti, qui hoc inter cæteros Euangelistas, quod inter aues aquila, ad eò ut sublime euolando soli, id est, Deo, diuinitatiq; vicinus factus sis. O aquila Euangelica, de qua Iob Propheta vaticinans ait: *In arduis ponet nidum suum, in petris manet, & inaccessis rupibus: in summitate scilicet diuinitatis, & sinu Christi Iesu, qui verè Ecclesiæ petra est requiescens.* O cælo Deoque dilecte, qui obtinuisti, quod tam enixè olim in Canticis sponsa postulabat, *Pone me ut signaculum super cor tuum.* Domini tui cordi, velut amoris tessera & symbolum, infixus. Tu es ò beate Iohannes, ad quem recurrimus, tu es, cuius hodie opem & auxilium imploramus. Filij Iacob cum Ioseph fratrem Regi Pharaoni gratum & acceptum esse cernerent, audacter ei locuti sunt, suamque necessitatem exposuere. Nos filij Iacob, cum te fratrem nostrum hodie in cælesti aula Regum Regi gratum sciamus, ad te accedimus, opem & auxilium tuum postulamus; tuamque intercessionem exposcimus, fratrum tuorum preces, ò mitissime Ioseph, noli reiicere, aliquid in eorum gratiam præsta, fac obsecro, vt solius Dei amor, qui semper in animo tuo eluxit & exarsit, in nostro quoque perpetuò exardeat, vt nimirum illum eo, quo olim tu, amore complectentes, in altero mundo etiam eo, quo tu eum modo vides, videre valeamus, quod beatitudinis nostræ caput est, ad quam nos sanctissima

& indiuidua Trinitas
conducat, Amen.

IN FESTO SS. INNOCENTIVM.

Partitio.

- I. De conatu Satana ad Messia aduentum impediendum.
- II. De Iosepho monito, & fugam maturante.
- III. De fuga ipsa.
- IV. De infanticidio, & infanticida.
- V. De casis infantibus.

Herodes videns, quoniam illusus esset à Magis, iratus est valde, & mittens occidit omnes pueros, qui erant in Bethleem, & in omnibus finibus eius, à bimatu & infra, Matth. 2.

FIGVRA.

DAuid Rex, cum Arcam Domini in ciuitatem Bethleem, quæ in tribu Iuda, duobus à Ierosolymis, & viginti à Nazareth aberat miliaribus, & in qua ipse natus erat, conduxisset, varias Deo victimas immolauit, thymiamata plurima accendit; hostias & sacrificia obtulit. Quam porro præclara hæc figura est ad diram Innocentium stragem declarandam: Vix enim sacra Humanitatis Christi Arca eam ipsam ciuitatem Bethleem intrauerat, quin statim infinitæ victimæ & grex immolatorum tener Domino, crudeli Herodis gladio, in sacrificium cadat: ipsi inquam innocentes, quos Herodes rabie & furore accensus hodie obruncari & interfici iubet. Videre videor effrascentes carnifices, gladio tenera scrutantes viscera, ab ipsis matrum vberibus carissima auellentes pignora, sanguine natate compita, matrum eiulatum, & lamenta audire, ac varium vbique locorum stragem editam cernere. O triste nuntium! ò crudele ac miserandum spectaculum! ò cruentam tragœdiam, & stragem tragico dignam decantari cothurno! E quidem hanc hodierna concione describere decreui, Adsis Spiritus paraclite, qui corda fi-